

Sprijinirea producției autohtone în domeniul agro-alimentar în contextul dezvoltării durabile

Supporting local agri-food production in the context of sustainable development

Alexandra Diana Chirescu

Faculty of Agrifood and Environmental Economics, Bucharest University of Economic Studies, Bucharest, Romania, chirescualexandra18@stud.ase.ro

Rezumat: România dispune de un potențial inimaginabil în ceea ce privește resursele naturale. Dacă acest factor de producție esențial ar fi utilizat în mod rațional și responsabil, agricultura românească ar putea deveni performantă. Având în vedere faptul că rata de autosuficiență alimentară pentru legume, fructe și produse din carne nu a suferit schimbări majore în perioada 2015-2019, media fiind de aproximativ 80%, este important să se încurajeze producția autohtonă. Pe lângă faptul că produsele autohtone prezintă calități organoleptice superioare față de cele din import, sprijinirea producției autohtone în domeniul agro-alimentar va determina creștere economică și bunăstare pentru agricultori. De asemenea, va stabiliza sectorul agricol, care este pilonul oricărei economii independente.

Cuvinte cheie: dezvoltare durabilă, producție autohtonă, analiză statistică, VOSViewer, agro-alimentar

Abstract: Romania has an unimaginable potential in terms of natural resources. If this essential factor of production would have been used rationally and responsibly, Romanian agriculture could become efficient. Taking into consideration that the rate of food self-sufficiency for vegetables, fruits and meat products has not undergone major changes during 2015-2019, the average being about 80%, it is important to encourage local production. Aside from the fact that local products have superior organoleptic qualities to those of imports, supporting local production in the agri-food sector will lead to economic growth and welfare for farmers. It will also stabilize the agricultural sector, which is the mainstay of any independent economy.

Keywords: sustainable development, local production, statistical analysis, VOSViewer, agri-food

---

Clasificare JEL: Q13

Clasificare REL: 15B

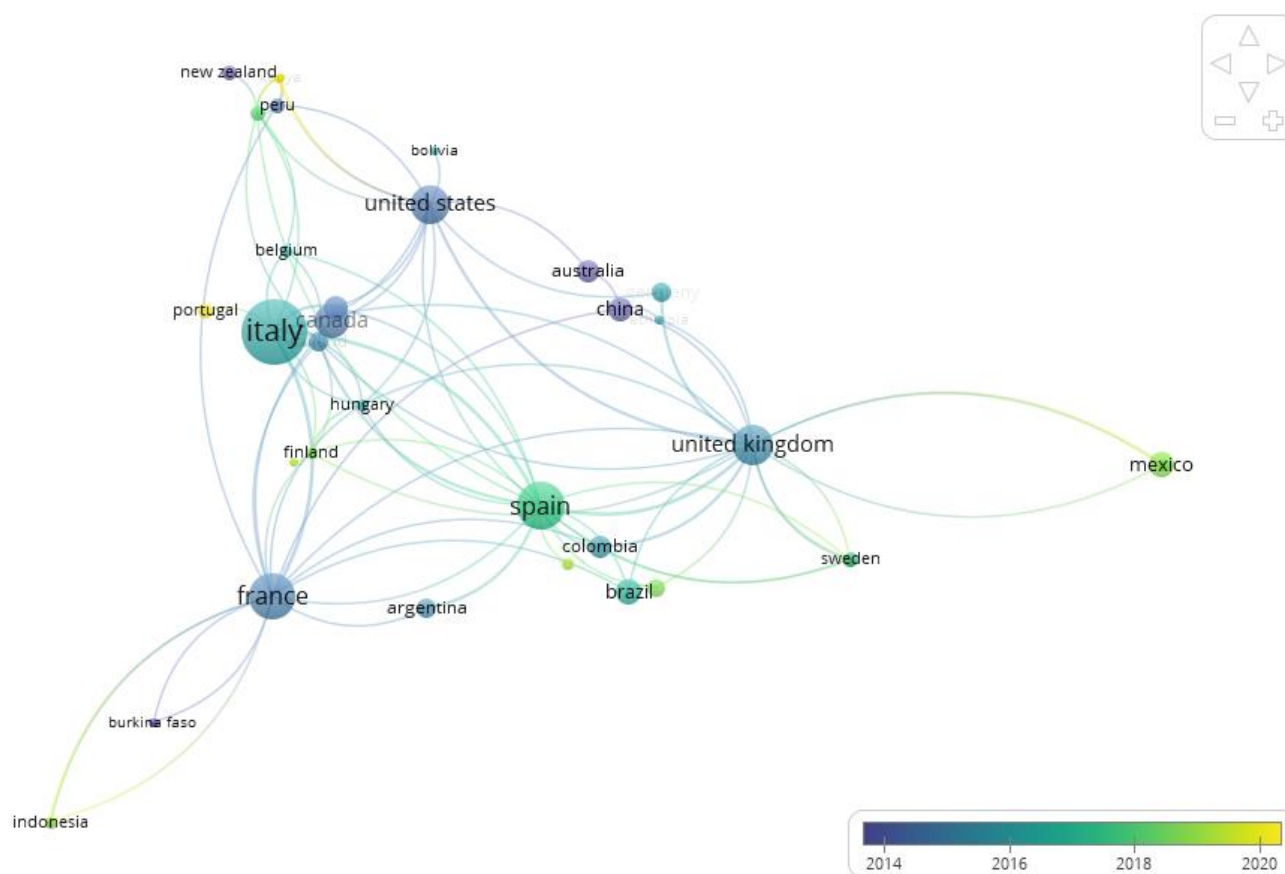
Introducere

În această lucrare s-a realizat analiza statistică a principalilor indicatori prin care se caracterizează sprijinul producției autohtone din domeniul agro-alimentar. Prin intermediul acestui studiu se urmărește crearea unei imagini de ansamblu asupra situației din agricultura românească, dar și identificarea unor soluții pentru intensificarea ajutorului acordat producătorilor locali.

1. Recenzia literaturii științifice

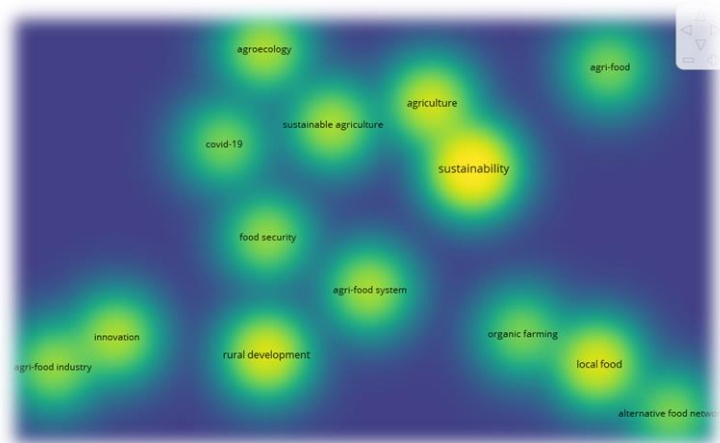
Analiza cantitativă a documentelor științifice găsite în baza de date Scopus – Analiză bibliometrică realizată în VOSviewer

Pentru revizuirea literaturii de specialitate s-a utilizat soft-ul VOSViewer, prin intermediul căruia s-a realizat o analiză bibliometrică la nivelul domeniului “producție autohtonă”. Soft-ul VOSViewer versiunea 1.6.15 este liber de licență și se utilizează pentru a construi și vizualiza legături bibliometrice. Aceste legături bibliometrice pot include jurnale, publicații individuale și pot fi construite pe baza citațiilor, a relațiilor dintre autori sau a relațiilor dintre organizații. Analiza colaborărilor dintre state ilustrează gradul de asemănare dintre lucrările științifice realizate la nivel mondial. Rezultatul acestei analize îl reprezintă numărul de documente la care autorii au lucrat împreună.

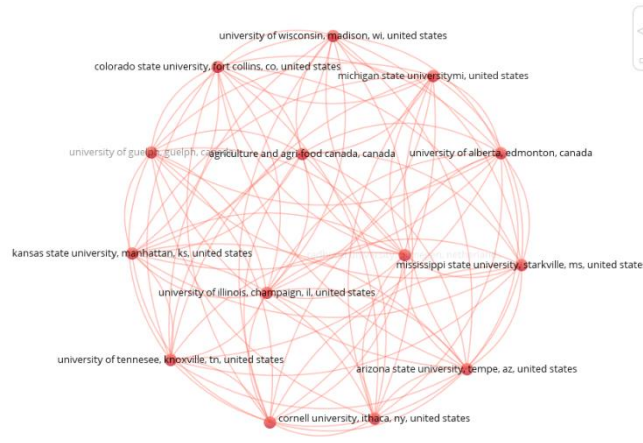

Figura 1. Analiza relațiilor de colaborare dintre state
Sursa: conceptualizare proprie pe baza datelor de pe Scopus

Analiza a fost realizată pentru 51 de state. După cum se poate observa, statul cu cele mai multe relații de colaborare este Italia, cu 11 legături și 51 de documente publicate în domeniul producției autohtone. Poziția a doua este ocupată de către Franța, cu 17 legături și 26 de documente publicate. Prin intermediul acestei analize se poate determina interesul anumitor state pentru sprijinirea producției autohtone și pentru activitatea de cercetare în sectorul agricol. Cuvintele cheie reprezintă cele mai des utilizate cuvinte de către autori în lucrările de specialitate.

Figura 2. Analiza cuvintelor cheie
Sursa: conceptualizare proprie pe baza datelor de pe Scopus

Figura 3. Analiza relațiilor dintre organizații
Sursa: conceptualizare proprie pe baza datelor de pe Scopus

Cele mai des utilizate cuvinte în literatura de specialitate pentru domeniul producției autohtone sunt „sustainability”- „sustenabilitate”, cu 16 apariții, „rural development” – „dezvoltare rurală” cu 10 apariții, „agriculture” – „agricultură” cu 9 apariții, „agroecology” – „agro-ecologie” cu 8 apariții, „sustainable agriculture” – „agricultură durabilă” cu 7 apariții, „innovation” – „inovație” cu 7 apariții, „food security” – „securitate alimentară” cu 6 apariții și „Covid 19” cu 5 apariții. În figura 3 se prezintă analiza colaborărilor dintre organizații.

Toate organizațiile care sunt ilustrate în figura de mai sus, respectiv Agriculture and Agri-food din Canada, Kansas State University din Statele Unite ale Americii, University of Guelph, Arizona State University din Statele Unite ale Americii, au 13 legături și 1 document publicat în domeniul producției autohtone. După cum se poate observa, organizațiile care se preocupă de realizarea cercetărilor în acest domeniu sunt din Canada sau SUA.

II. Metodologia cercetării

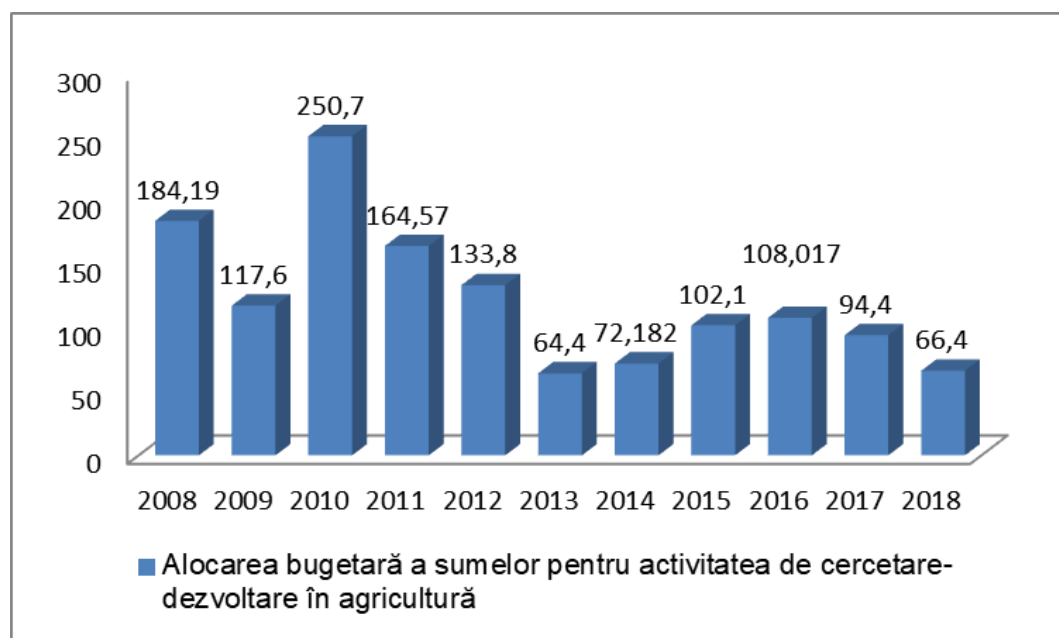
Scientometria este o formă de cunoaștere care are ca scop măsurarea activității științifice din domeniul cercetării. Bibliometria este o ramură a scientometriei care se bazează pe analiza cantitativă a publicațiilor științifice pentru realizarea unor analize statistice. Așadar, bibliometria este o metodă de cercetare care implică elaborarea unui inventar specific activității publicistice fie la nivelul statelor, fie la nivelul instituțiilor pentru realizarea unei analize comparative a productivității în domeniul cercetării (Pătărlăgeanu, 2020). Pentru a identifica interesul științific în domeniul producției autohtone, a fost realizată o analiză bibliometrică pentru lucrările publicate în această categorie. Analiza a fost realizată utilizând informațiile din baza de date Scopus formată din 221 de documente. Pentru a elabora analiza bibliometrică s-a utilizat soft-ul VOSViewer. Prin intermediul VOSViewer se pot realiza hărți grafice pe baza cuvintelor cheie din lucrările științifice din domeniul ales, pe baza relațiilor de cercetare dintre țări, dintre organizații sau chiar dintre autori. În capitoul ce urmează s-a realizat analiza statistică a celor mai importanți indicatori ce reflectă sprijinul oferit pentru producția autohtonă în sectorul agro-alimentar românesc. În această analiză se observa situația existentă, atât din punct de vedere al alocării bugetare pentru cercetare în agricultură, cât

și al trendului produselor atestate tradițional și recunoscute la nivel european. De asemenea, se va documenta interesul și în sfera produselor ecologice și al dinamicii amenajărilor pentru îmbunătățiri funciare. Nu în ultimul rând, se va concepe un set de recomandări cu privire la îmbunătățirea situației existente.

III. Rezultate și discuții

Analiza statistică a indicatorilor Obiectivului 2 al Dezvoltării Durabile – Foamete zero – Principali factori ce contribuie la sprijinirea producției autohtone în sectorul agro-alimentar

Alocarea bugetară a sumelor pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în agricultură este un indicator care oferă informații despre prioritățile guvernelor pentru domeniile de finanțare din domeniul cercetării (Institutul Național de Statistică). În figura de mai jos se prezintă evoluția acestui indicator în perioada 2008-2018.

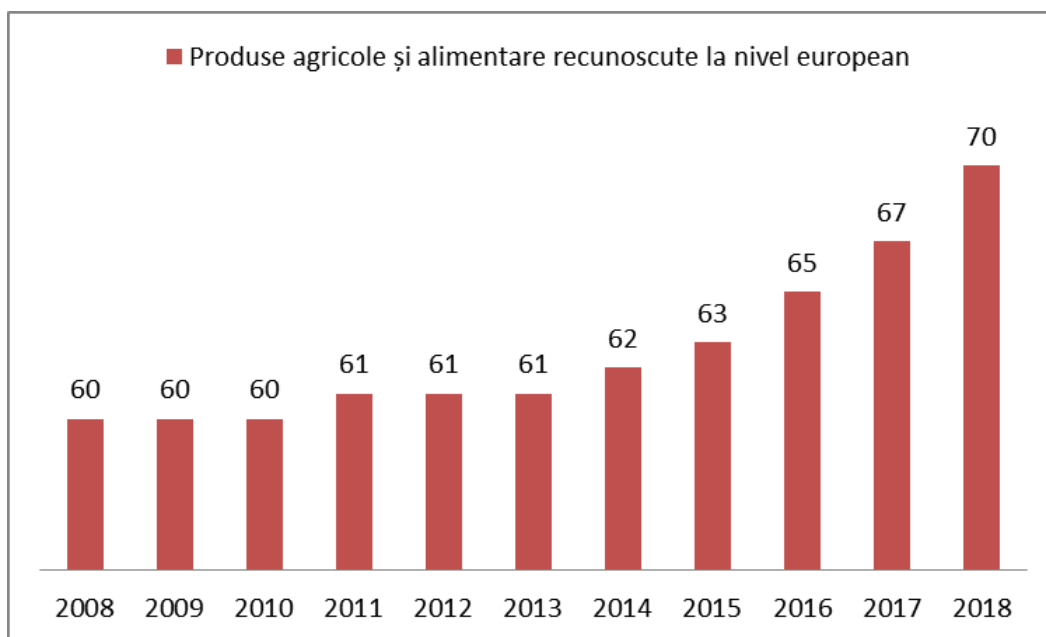

Figura 4. Evoluția alocării bugetare a sumelor pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în agricultură

Sursa: conceptualizare proprie pe baza datelor de pe Tempo Online

Trendul înregistrat pentru acest indicator este descendent. Astfel, din 2008 până în 2018, alocările bugetare pentru activitatea de cercetare în agricultură au scăzut cu 64%. Din acest motiv, inovația din agricultura românească lipsește, iar procesele tehnologice sunt de cele mai multe ori ineficiente. Aceste lucruri au un impact negativ asupra producției, a randamentului pe hectar, a productivității muncii și a tuturor indicatorilor economico-financiari. Statul ar trebui să aloce sume mai ridicate de bani pentru acest sector, întrucât agricultura este pilonul de bază al fiecărei țări independente.

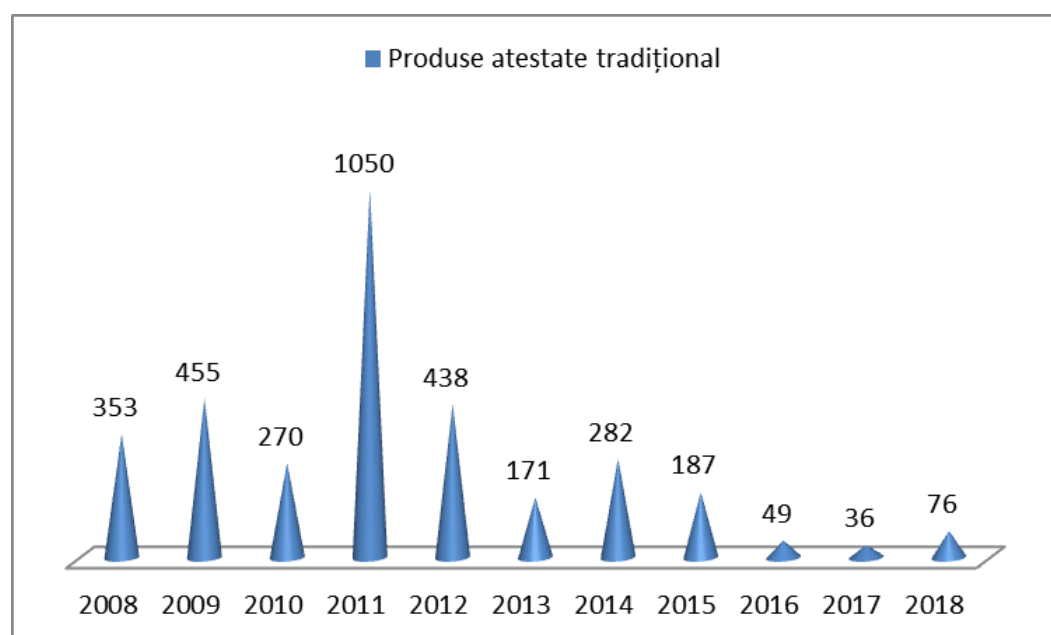
Produsele agricole și alimentare recunoscute la nivel european includ produsele cu indicație geografică, produsele cu indicație geografică protejată și cu denumire de origine protejată.

Figura 5. Evoluția numărului de produse agricole și alimentare recunoscute la nivel european
Sursa: conceptualizare proprie pe baza datelor de pe Tempo Online

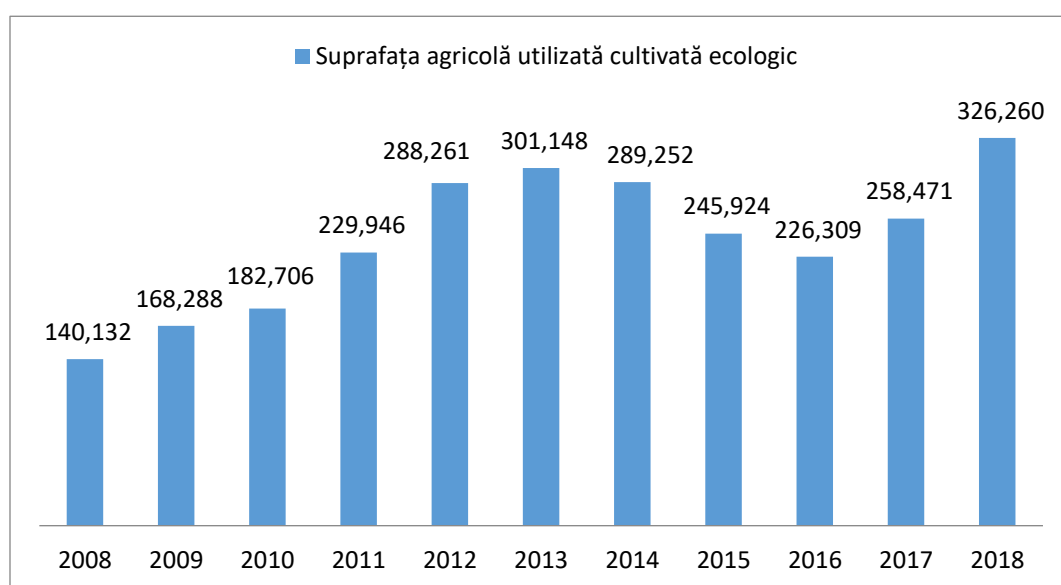
În perioada analizată s-a înregistrat un trend ascendent în ceea ce privește produsele agricole și alimentare recunoscute la nivel european. Între 2008 și 2018 s-a constatat o creștere de 16,6% pentru acest indicator. Faptul că în anul 2018, 70 de produse românești erau recunoscute și consumate la nivel European indică faptul că sectorul agro-alimentar national are un potențial de dezvoltare nemărginit. De aceea, este necesar să se realizeze investiții atât în domeniul cercetării, cât și în sectorul agricol.

Produsul tradițional este produsul realizat pe teritoriul unei țări, pentru care se utilizează materii prime locale, nu se folosesc aditivi și se respectă o rețetă tradițională (Insitutul Național de Statistică).

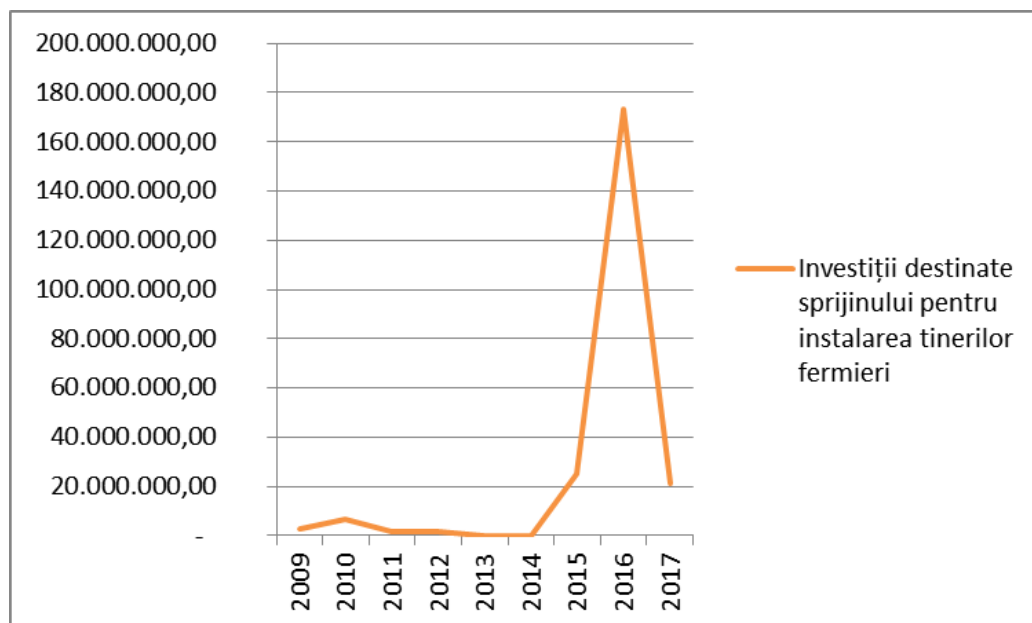
Figura 6. Evoluția numărului de produse atestate tradițional
Sursa: conceptualizare proprie pe baza datelor de pe Tempo Online

În perioada 2008-2018, indicatorul a oscilat. Cel mai ridicat număr al produselor atestate tradițional s-a înregistrat în anul 2011, respectiv 1050 de produse. Deși între 2008-2011, numărul de produse atestate tradițional a crescut cu 197%, în următoarea perioadă a avut loc o scădere bruscă de la 1050 produse atestate tradițional la 438 produse atestate tradițional. În anul 2018, față de anul de bază 2008, s-a constatat o scădere cu 79% a numărului de produse atestate tradițional. Acest trend descendent se poate datora faptului că unii fermieri nu respectau condițiile impuse de lege în ceea ce privește modul de realizare al produselor tradiționale. Se recomandă revizuirea cadrului legislativ și al metodologiei pentru acest domeniu în așa fel încât majoritatea agricultorilor să aibă acces la informație, precum și oferirea unor stimulente bănești celor care realizează astfel de produse. Suprafața cultivată ecologic este acea suprafață pe care se utilizează doar substanțe organice pentru îngrijirea plantei și respectă normele impuse la nivel european.

Figura 7. Evoluția suprafeței agricole cultivate ecologic
Sursa: conceptualizare proprie pe baza datelor de pe Tempo Online

Potrivit Figurii 7, suprafața agricolă cultivată ecologic a oscilat în perioada analizată. Din 2008 până în 2013, indicatorul a crescut cu 114,9%, urmând ca între 2014-2016 acesta să scadă cu 24,86%. Între anii 2017-2018, suprafața cultivată ecologic a crescut cu 26,22%. Această oscilație se poate asocia cu interesul manifestat față de agricultori pentru sistemul de cultură ecologic, odată cu trecerea timpului, dar și a costului ridicat de implementare a acestei tehnologii și a faptului că este mai dificil să cultivi fără să utilizezi substanțe chimice decât în sistem conventional. În acest sens, informația despre agricultura ecologică ar trebui să fie și mai accesibilă pentru fermieri și ar trebui oferit un sprijin mai consistent la înființarea unei astfel de culturi, dat fiind faptul că agricultorii doresc un profit imediat, iar cultura ecologică necesită răbdare. Investițiile destinate sprijinului pentru instalarea tinerilor fermieri sunt reprezentate de subvenții alocate pentru persoanele care se instalează pentru prima dată ca șef de exploatație. Pentru a beneficia de aceste subvenții fermierul trebuie să aibă până în 40 de ani și să aibă cunoștințe despre modul de conducere al unei exploatații agricole.

Figura 8. Evoluția investițiilor destinate sprijinului pentru instalarea tinerilor fermieri
Sursa: conceptualizare proprie pe baza datelor de pe Tempo Online

În perioada 2009-2016, investițiile destinate sprijinului pentru instalarea tinerilor fermieri au crescut cu aproximativ 6000%, după care acestea au scăzut brusc cu 88% în anul 2017. Această scădere se poate explica prin faptul că Guvernul a decis să aloce bani pentru alte măsuri. Acest indicator are un rol fundamental în sprijinirea producției autohtone din cadrul domeniului agro-alimentar. Având în vedere faptul că majoritatea fermierilor au peste 60 de ani, este nevoie de persoane tinere în agricultură pentru ca aceasta să fie performantă. Mai mult decât atât, tinerii dețin mai multe informații și cunoștințe și pot aduce inovații prin intermediul cărora să crească profitabilitatea exploatației. Printr-un program de informare bine pus la punct, ar afla mai mulți fermieri despre această măsură și ar putea depune dosarul pentru obținerea subvențiilor respective.

Concluzii

Este esențial ca producția autohtonă din cadrul sectorului agro-alimentar să fie susținută având în vedere potențialul României pentru dezvoltarea sectorului agricol. În urma analizei efectuate, s-a constatat faptul că alocarea bugetară pentru cercetare în cadrul agriculturii a scăzut cu aproximativ 60%, iar numărul produselor agricole recunoscute la nivel European a crescut cu 16% în perioada 2008-2018. Cu toate acestea, a scăzut numărul produselor atestate tradițional, în timp ce suprafața agricolă cultivată ecologic a oscilat. În ceea ce privește evoluția investițiilor destinate sprijinului pentru instalarea tinerilor fermieri, a existat o creștere spectaculoasă în perioada 2009-2016, urmând ca în anul 2017 valoarea acestui indicator să se prăbușească. Pentru a înlătura acest tip de deficiențe și pentru a crește performanța economică a sectorului agricol, este necesar ca informațiile să fie ușor de accesat pentru cât mai mulți fermieri, metodologiile ce trebuie urmate să fie cât mai simple, iar interesul Guvernului să fie orientat și către domeniul cercetării în agricultură.

Mai mult decât atât, fermierii români trebuie să fie stimulați să producă în sistem ecologic. În acest sens, ar trebui oferit un sprijin mai consistent la înființarea unei culturi ecologice, întrucât agricultorii doresc să vadă rezultate imediate, iar agricultura ecologică necesită multă răbdare. Tuturor agricultorilor români ar trebui să li se ofere posibilitatea de a înțelege ce este de fapt agricultura ecologică și ce beneficii aduce atât sănătății omului, cât și mediului înconjurător. Nu în ultimul rând, agricultorii români ar trebui încurajați și stimulați să realizeze cât mai multe produse tradiționale și recunoscute la nivel european.

Referințe bibliografice

References

1. Chiffolleau, Y., Touzard, JM., (2014). Understanding local agri-food systems through advice network analysis, *Agric Hum Values* 31, 19–32
2. Chivu L., Constantin M., Privitera D., Andrei J. (2021) Land Grabbing, Land Use, and Food Export Competitiveness: Bibliometric Study of a Paradigm Shift. In: Erokhin V., Tianming G., Andrei J.V. (eds) *Shifting Patterns of Agricultural Trade*. Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-16-3260-0_6
3. Constantin, M., Strat, G., Deaconu, M.E., Pătărlăgeanu, S.R. (2021). Innovative Agri-Food Value Chain Management Through a Unique Urban Ecosystem. *Management Research and Practice*, 13(3), 5–22. <http://mrp.ase.ro/noi33/fi.pdf>
4. Dinu, M., Pătărlăgeanu, S. R., Chiripuci, B., & Constantin, M. (2020). Accessing the European funds for agriculture and rural development in Romania for the 2014-2020 period. In *Proceedings of the International Conference on Business Excellence (Vol. 14, No. 1, pp. 717-727)*. Sciendo. DOI: 10.2478/picbe-2020-0068.
5. Nixon P., Ramaswami A., (2018), Assessing Current Local Capacity for Agri-food Production To Meet Household Demand: Analyzing Select Food Commodities across 377 U.S. Metropolitan Areas, *Environ. Sci. Technol.*, 2, 18, 10511–10521
6. Pătărlăgeanu, S.R., (2007). Eficiența utilizării tehnologiei informatice în agricultură, *Agricultura – Știință și practică*, nr. 1-2 (61-62), pp.1-5
7. Pătărlăgeanu, S.R., Dinu, M. and Constantin, M. (2020). Bibliometric Analysis of the Field of Green Public Procurement. *Amfiteatru Economic*, 22(53), pp. 71-81
8. Pătărlăgeanu, S.R.; Constantin, M.; Strat, G.; Deaconu, M.E. (2021). Best Practices of Circular Activities in the Agri-food Sector from the Netherlands and Romania. ASE Publishing House, Bucharest, Romania. <https://www.ceeol.com/search/book-detail?id=949510>
9. TEMPO Online, <http://statistici.insse.ro>, Definirea indicatorilor, website accesat la 10.04.2020